

J U L I G A R R E T A

1875 – 1925

P A S T O R A L

M o v i m e n t s i m f ò n i c

(1922)

Primera edició

a cura de

S A L V A D O R M A S

D I N S I C

PUBLICACIONS MUSICALS, S.L.

BARCELONA 2020

Juntament amb la partitura de butxaca hom disposa també de la partitura gran, de direcció, que conté la **Revisió i comentari crític** de l'edició; hi ha també el material orquestral de les parts.

Pastoral de Juli Garreta (1875 - 1925)

1a edició: setembre 2018

2a edició: març 2020

© de l'edició: Salvador Mas

© DINSIC Publicacions Musicals, S.L.

Magatzem: Sepúlveda, 84 - 08015 Barcelona

Seu social: Gran Via de les Corts Catalanes, 529 - 08011 Barcelona

email: dinsic@dinsic.com - www.dinsic.com

Maquetació: DINSIC GRÀFIC

Imprès a: Service Point

Pau Casals, 161-163

08820 El Prat de Llobregat (Barcelona)

Dipòsit legal: B 10509-2020

ISMN: 979-0-69238-904-0

La reproducció total o parcial d'aquesta obra per qualsevol procediment, compresa la reprografia i el tractament informàtic, i també la distribució d'exemplars mitjançant lloguer i préstec, resten rigorosament prohibides sense l'autorització escrita de l'editor o entitat autoritzada, i estaran sotmeses a les sancions establertes per la llei.

Distribueix: DINSIC Distribucions Musicals, S.L.

Magatzem: Sepúlveda, 84 - 08015 Barcelona

Seu social: Gran Via de les Corts Catalanes, 529 - 08011 Barcelona

email: dinsic@dinsic.com

www.dinsic.com

dinsic.com

INTRODUCCIÓ

Juli Garreta i Arboix nasqué a Sant Feliu de Guíxols, al Baix Empordà, el 12 de març de 1875. Fill d'Esteve Garreta i Roig, músic i rellotger, de qui rebé les primeres lliçons de violí i de viola; més endavant rebé també lliçons de piano de Ramon Novi, pianista, compositor i director coral. Del seu pare, Garreta n'heretà els dos oficis, el de músic i el de rellotger. S'ha remarcat sovint la formació autodidàcta de Garreta, però cal matisar-ho¹, car Garreta en aquest aspecte és fill d'una tradició musical en la que encara no s'hi havia generalitzat l'ensenyament musical modern, com ho fou el que suposà l'aparició dels conservatoris a França, després de la Revolució, o a Alemanya amb Mendelssohn. Així és que Garreta aprengué seguint l'únic mètode d'aquell temps, el tradicional, aquell que lligava estretament el binomi mestre i aprenent, en aquest cas el pare i el fill, i en el que, com en tots els oficis, hom adquiria el mestratge amb la pràctica quotidiana de l'ofici, és a dir, hom esdevenia músic fent de músic. En això la formació de Garreta, doncs, no fou pas diferent de la dels altres músics empordanesos de l'època, dels artesans, dels menestrals i els botiguers. Actuà en tota mena de manifestacions musicals vilatanes, com ara els balls, les sessions cinematogràfiques, les festes majors etc., tal i com ho feia qualsevol altre músic del

seu entorn. D'altra banda, si Garreta fou també rellotger, si exercí un segon ofici, ho fou també com ho podia haver estat qualsevol altre músic a l'Empordà del seu temps, car no hi havia pas la possibilitat d'una plena professionalització en l'ofici de músic, llevat d'alguns casos —Casals a part, excepcional en tots els aspectes—, en general el cas dels músics l'activitat dels quals fos duta a terme en la gran ciutat. El músic tenia —havia de tenir— doncs, i gairebé per força, un segon ofici. Garreta heretà doncs de son pare ambdós oficis. Tanmateix, sembla que al taller de rellotgeria no hi dedicà cap mena d'entusiasme

Sant Feliu de Guíxols del tombant de segle era una vila pròspera i desperta, que gaudia de contactes europeus, sobretot amb França i Alemanya, a través dels industrials tapers lligats al món del xampany. D'ambdós països arribaven publicacions musicals, partitures, arranjaments, reduccions per a piano i música de cambra, que eren immediatament llegides i assajades —i estudiades— en les sovinteja-des vetllades privades de les que Garreta formà part. És així com s'explica el coneixement que Garreta adquirí de la tradició musical europea, de Beethoven, Mozart, Haydn, Mendelssohn etc, i de Wagner i Grieg. Cal remarcar aquí el primer Richard Strauss simfònic, que l'influï poderosament. En aquest

1 Per a més informació sobre la biografia i molt especialment sobre l'entorn social de Garreta, v. GAI I PUIGBERT, Joan; RABASEDA I MATAS, Joaquim; & RUIZ I MAGALDI, Marisa (2014)

punt sí, que hom pot emfasitzar la formació autodidacta de Garreta, per la seva extraordinària capacitat d'absorció, sense cap mena de guiatge, de tota la música que escoltava i llegia –i que estudiava.

Des de 1897 amb *La pubilla* començà de compondre música per a cobla. Escriví més de setanta-cinc sardanes, gènere en el qual aviat despuntà i del que en fou reconegut com a mestre capdavanter i de referència, discutit però fins als nostres dies pels defensors de la sardana dita ballable, en contra d'un suposat simfonisme atribuït a Garreta, que, segons aquests, n'impediria el ball a la plaça. Avui dia però, tot i romandre la pica-baralla dels balladors contra la que ells anomenen despectivament sardana de concert, Garreta és considerat un mestre indiscutible de la sardana i n'és una insígnia d'aquesta en la cultura catalana moderna.

Ultra el conreu de la sardana, que l'ha fet famós, Garreta conreà també la música de cambra escrivint un *Quartet amb piano en Mi bemoll major* (1898), una *Romança en La menor per a violí i piano* (ca. 1912), *Joguina*, en Si bemoll major per a violoncel i piano (1921), una *Sonata en Do menor per a piano* (1922), i una *Sonata en Fa major, per a violoncel i piano* (1923), dedicada a Pau Casals i estrenada per aquest. Conreà també la composició de cançons per a cant i piano en la línia del *Lied* alemany. Se'n conserva una seixantena de cançons, algunes d'elles sobre textos de Jacint Verdaguer (1845 – 1902), d'Apel·les Mestres (1854 – 1936) o de l'empordanesa Víc-

tor Català (Caterina Albert i Paradís, 1869 – 1966).

Amb les *Impressions simfòniques* de l'any 1907 l'orientació artística de Garreta començà de fer un tomb decisiu que anà quallant i madurant fins a la fi dels seus dies, l'any 1925, a cinquanta anys. La seva ambició artística s'anà concentrant cada cop més en el conreu de la música simfònica i cambrística; i en aquesta ampliació d'horitzons i d'ambició artística hi intervingué decisivament la figura de Pau Casals. Efectivament, el 1911 Pau Casals i Defilló (1876 – 1973) en una ballada de sardanes descobrí la música de Garreta i la seva fascinació. L'any següent tingué lloc la primera trobada d'ambdós músics a la finca de Casals a Sant Salvador d'El Vendrell. Ultra la coneixença dels dos germans Casals, Pau i Enric (1892 – 1986) –aquest darrer, molt bon i reconegut violinista, concertino que fou de l'orquestra del seu germà Pau–, Garreta hi conegué també personalitats musicals de renom a l'època, totes elles del cercle íntim dels Casals, com ara la violoncellista portuguesa Guilhermina Suggia (1888 – 1950), de renom internacional, deixeble de Casals i estretament unida a ell; també hi féu coneixença de Donald Tovey (1875 – 1940), pianista, director i compositor britànic, i Mieczysław Horszowski (1892 – 1993), pianista polonès, molt famós a l'època. En aquest punt, a propòsit de les coneixences que féu Garreta, potser cal consignar la d'Igor' Stravinskij l'any 1924 a Barcelona. És conegut el fet que Stravinskij elogià públicament la música de Garreta després d'una audi-

ció de sardanes a l'Ateneu Barcelonès. Casals des d'un bon començament encoratjà Garreta a continuar escrivint per a orquestra i li'n féu encàrrecs de composicions per a la seva pròpia orquestra, l'*Orquestra Pau Casals* (1919 – 1939). Així, de la vintena d'obres simfòniques que ens han pervingut, les dels darrers anys foren estrenades per aquesta orquestra. Així nasqueren *Pastoral* (1922), *Les Illes Medes* (1923), *Sardana* –orquestració del 3r moviment de la *Sonata en Do menor per a piano*– (1924) i el *Concert per a violí i orquestra* (1925). La *Suite Empordanesa* (*Suite en Sol*, ca.1919), obra significativa en la producció de Garreta, en quedà però al marge.

Després de l'estrena el 2 de novembre de 1922 al Palau de la Música Catalana de Barcelona per l'*Orquestra Pau Casals*, dirigida per aquest, *Pastoral* fou programada en nombroses ocasions fora del país. El 12 de juny de 1924, ho fou per l'*Orchestre de la Société des Concerts du Conservatoire*, sota la direcció de Philippe Gaubert; el 22 de novembre de 1934, sota la direcció de Casals, per la *Reid Symphony Orchestra*, aquesta fundada per Donald Tovey, en el mateix concert que Casals va estrenar el concert per a violoncel d'aquell i, encara, el 13 de març de 1937 per Joan Lamote de Grignon i Bocquet (1872 – 1949) a París. *Pastoral* és doncs una de les obres simfòniques de Garreta més conegudes i de les poques que hom ha escoltat fora del nostre país. L'*Orquestra Pau Casals* la programà en diverses ocasions, i després de la Guerra civil espanyola (1936–1939) formà part també del

repertori de l'*Orquestra Municipal de Barcelona* fundada i dirigida per Eduard Toldrà a partir de la dècada dels quaranta. És també l'única obra de Garreta que s'ha interpretat en forma de ballet. Hi ha també una instrumentació de *Pastoral* feta per Joan Lamote de Grignon, estrenada el 9 d'octubre de 1938 –enmig del caos i l'angoixa de la guerra–, per la *Banda Municipal de Barcelona* al Palau de la Música Catalana de Barcelona, i dirigida per aquest; l'última instrumentació que féu Lamote d'una obra de Garreta per a la popular agrupació instrumental barcelonina.

Amb aquesta nostra primera edició, prop de cent anys després de l'estrena, voldríem ajudar modestament a posar fi a la precarietat estructural de la música catalana, i a col·laborar també en la tasca de donar a conèixer i a despertar l'interès dels musics d'ací i d'allà per una obra i un compositor singulars, fill, aquest, insigne també d'una època singular i esperançada de la nostra història.

Volem agrair finalment l'acollida i el coratge de l'editora Francesca Galofré de Dinsic, que ha volgut emprendre el risc d'aquesta primera edició.

Salvador Mas

Barcelona, tardor de 2019

PASTORAL

Moviment simfònic
(1922)

JULI GARRETA
(1875 – 1925)

Edició a cura de Salvador Mas

Un poc agitat i apassionat / Poco agitato ed appassionato A poc a poc / Lentamente

Flauta / Flauto I-II 1. *mf* *p*

Oboè / Oboe I-II 1. *mf* *mp* *p*

Clarinet / Clarinetto en Si^b I-II *mf* *mp* *p*

Fagot / Fagotto I-II

I-III Trompa / Tromba en Fa II-IV

I-II Trompeta / Tromba en Si^b III

I-II Trombó / Trombone III Tuba

Triangle / Triangolo

Timbales / Timpani

I Violí / Violino II

Viola

Violoncel / Violoncello *enèrgic / energico* *[poco rit.]* *f* *mf* *p*

Contrabaix / Contrabbasso